

public space

**Premi Europeu de
l'Espai Públic Urbà 2012**

www.publicspace.org

CCCB / Montalegre, 5 / 08001 Barcelona
www.cccb.org

Presentació

La ciutat és l'espai on avui es concentren i s'expressen de manera més radical alguns dels principals problemes de la societat actual. Vinculada des dels seus orígens a la idea d'igualtat, pluralitat i progrés, la ciutat contemporània s'enfronta a nous reptes derivats del seu creixement exponencial i d'una major complexitat social i cultural. Segregació, urbanització sense control, homogeneïtzació i privatització de l'espai urbà són alguns dels fenòmens que posen en perill l'ideal de comunitat oberta i democràtica que és propi de la ciutat europea.

L'arquitectura i l'urbanisme són eines essencials que determinen la vida col·lectiva de les ciutats i que condicionen l'ús i les relacions polítiques i socials que aquestes contenen. Per això, cal fomentar la inseminació entre les disciplines que estudien, interpreten i transformen el fenomen urbà. És amb aquest esperit que el CCCB i l'Institut Français d'Architecture van decidir crear l'any 2000 el Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà, amb la finalitat de recollir i difondre les intervencions urbanístiques que promouen el caràcter públic de la ciutat i la seva capacitat d'integració social arreu del continent.

El Premi és l'únic guardó a Europa que reconeix i promou un espai alhora públic (obert i d'accés universal) i urbà. D'aquesta manera, el Premi es distingeix d'altres iniciatives centrades en la figura de

l'arquitecte i dels premis consagrats al paisatge, per posar de relleu el caràcter relacional i cívic de l'espai típicament urbà.

El Premi, de periodicitat biennal i de caràcter honorífic, es concedeix alhora a l'arquitecte i a l'administració pública (ajuntament o representant polític) que ha pres la decisió política de dur a terme la intervenció i tot sovint també en garanteix el finançament. El Premi no apunta, o, en tot cas, no únicament ni de manera prioritària, a les grans actuacions urbanístiques, sinó a les intervencions de cirurgia urbana –grans o petites– que pretenen abans que res millorar les condicions de vida dels ciutadans. La prioritat s'assigna, doncs, a l'arquitectura amb vocació social abans que no pas a les intervencions amb un èmfasi estètic o espectacular. D'altra banda, tot i que preserva les particularitats locals, el Premi procura exalçar els trets comuns de les intervencions urbanístiques al llarg de la geografia europea i intenta, així, promoure i difondre una certa identitat europea en l'àmbit de l'arquitectura.

Al llarg de les sis edicions el Premi s'ha consolidat i se n'ha ampliat l'abast geogràfic. En l'edició del 2010, va rebre 301 projectes de 32 països europeus (enfront dels 81 de 14 països el 2000), amb la qual cosa es va consolidar com una finestra de la transformació dels espais públics a Europa i un termòmetre de les preocupacions principals de les ciutats europees.

Institucions coorganitzadores

Amb el temps, diverses institucions europees de reconegut prestigi internacional s'han unit al projecte. Encara que el CCCB, l'impulsor del projecte, continua organitzant i finançant el Premi i les activitats que se'n deriven, el projecte és actualment coorganitzat pel The Architecture Foundation (Londres), l'Architekturzentrum Wien (Viena), la Cité de l'Architecture et du Patrimoine (París), el Nederlands Architectuurinstituut (Rotterdam), el Museum of Finnish Architecture (Hèlsinki) i el Deutsches Architekturmuseum (Frankfurt).

Els seus directors (Sarah Ichioka de l'AF, Dietmar Steiner de l'AzW, Francis Rambert de la Cité, Ole Bouman del NAI, Juulia Kauste del MFA i Peter Schmal del DAM) formen part del Jurat del Premi, presidit per un arquitecte de reconeixement internacional que representa el CCCB.

ARCHITEKTURZENTRUM WIEN, VIENA www.azw.at

DIETMAR STEINER

Director de l'Architekturzentrum Wien des del 1993. El 2002 va ser comissari del projecte d'Àustria a la Biennal d'Arquitectura de Venècia. És també president de la Confederació Internacional de Museus d'Arquitectura i membre del comitè consultiu per al Premi de la Unió Europea d'Arquitectura Contemporània – Mies van der Rohe, així com arquitecte assessor de diversos jurats. Així mateix, Steiner publica assíduament en diversos mitjans sobre arquitectura i desenvolupament urbà, entre ells la revista italiana Domus.

NEDERLANDS ARCHITEKTUURINSTITUT, ROTTERDAM www.nai.nl

OLE BOUMAN

Director del Netherlands Architectureinstitute i anterior editor en cap del diari Volume. Bouman ha estat comissari d'una sèrie d'actes per a la reconstrucció de l'espai públic en ciutats afectades per diversos desastres com ara Ramallah, Ciutat de Mèxic, Beirut i Prishtina, així com d'exposicions per a la Triennal de Milà o Manifesta 3. És així mateix coautor de l'enciclopèdia The Invisible in Architecture i Al Manakh i ha escrit també en publicacions com De Groene Amsterdammer, The Independent, Artforum o Domus. Bouman ha treballat com a professor de Disseny al Massachusetts Institute of Technology i és conferenciant en diverses universitats.

THE ARCHITECTURE FOUNDATION, LONDRES www.architecturefoundation.org.uk

SARAH ICHIOKA

Directora de The Architecture Foundation i codirectora del London Festival of Architecture. Ha estat també assessora per a l'exposició Global Cities a la Turbine Hall de la Tate Modern i membre associat per a la recerca del projecte Urban Age, que investiga el futur de les ciutats globals. A la 10a edició de la Biennal de Venècia va ser coordinadora de continguts de l'exposició Cities, Architecture & Society i coeditora del catàleg. Entre els diversos articles que ha publicat destaca la seva col·laboració al llibre The Endless City.

MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE, HELSINKI www.mfa.fi

JUULIA KAUSTE

Directora del Museum of Finnish Architecture, prèviament va ser directora d'exposicions de la mateixa institució. Va presidir el jurat del pavelló finlandès per a l'EXPO 2010 a Xangai i va participar com a membre d'altres jurats com ara del Premi Europeu d'Arquitectura Contemporània / Mies van der Rohe o el Premi Europeu de Fotografia d'Arquitectura. Va ser presidenta de la Fundació Finlandesa d'Arts Visuals a Nova York i vicepresidenta de la comissió de l'Associació del Disseny japonès finlandès.

INSTITUT FRANÇAIS D'ARCHITECTURE, PARÍS www.citechailot.fr

FRANCIS RAMBERT

Crític d'arquitectura i director de l'Institut Français d'Architecture al departament contemporani de la Cité de l'Architecture et du Patrimoine a París. Ha estat editor de la crònica Architecture del suplement cultural de Le Figaro i ha participat en la creació de la revista D'architectures, a més de publicar nombrosos articles a la premsa especialitzada i en especial a la revista Connaissance des Arts, de la qual és col·laborador regular.

En la seva tasca com a comissari destaquen l'exposició dels projectes sobre el futur de la metròpoli parisenc, Le Grand Pari(s), i el pavelló francès de la Biennal d'Arquitectura de Venècia del 2008 sobre el tema GénéroCité, le généroux vs le générique. El seu últim llibre publicat és Architecture Tomorrow (2005).

DEUTSCHES ARCHITEKTURMUSEUM, FRANKFURT www.dam-online.de

PETER SCHMAL

Director del Museu Alemany d'Arquitectura (DAM, Frankfurt), arquitecte i crític. Ha estat membre de diversos jurats, com del Premi Mies van der Rohe d'Arquitectura Contemporània que atorga la Unió Europea i del Premi Europeu de Fotografia Arquitectònica. Així mateix, al DAM organitza certàmens com el Premi d'Arquitectura a Alemanya, el Premi al Llibre d'Arquitectura i el Premi Internacional Highrise. Entre les exposicions i els programes del DAM cal destacar "New Urbanity – the European City in the 21 Century", "Urban Green – Contemporary European Landscape Architecture" i projectes amb socis internacionals com "Patent Construction – New Architecture made in Catalonia", "Becoming Istanbul", "Megacity Network – Korean Contemporary Architects" i "M8 in China – Contemporary Chinese Architects". Va ser comissari general de la delegació alemanya de la VII Biennal Internacional d'Arquitectura de São Paulo, el 2007.

Presidents del Jurat

El president del Jurat, que ahora representa el CCCB, canvia en cada edició del Premi per tal d'assegurar la pluralitat de visions i criteris envers l'espai públic. Sempre, però, es tracta d'un arquitecte local de reconeixement internacional. Els presidents del Jurat al llarg de la història del Premi han estat:

- 2010 **Rafael Moneo**
- 2008 **Manuel de Solà-Morales**
- 2006 **Elías Torres**
- 2004 **Oriol Bohigas**
- 2002 **Josep Lluís Mateo**
- 2000 **Oriol Bohigas**

El president del Jurat del Premi 2012 serà l'arquitecte **Josep Llinàs**, durant anys professor a l'ETSAB i la UPF, Premi FAD 1977, 1996 i 2006, Premi Ciutat de Barcelona d'arquitectura 1995 i 2006 i Premi Nacional d'Arquitectura i Espai Públic de la Generalitat de Catalunya per la realització de la Biblioteca Jaume Fuster.

PREMI EUROPEU DE L'ESPAI PÚBLIC URBÀ 2010

A la sisena edició del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà es van presentar 301 projectes de 32 països europeus (enfront dels 81 de 14 països el 2000).

COMITÉ D'EXPERTS

En l'organització del Premi 2010 s'ha incorporat la figura del Comitè d'Experts. Es tracta del grup de reconeguts professionals d'arquitectura, urbanisme, periodisme i altres disciplines afins a l'espai públic d'arreu d'Europa que recomanen a l'organització del Premi intervencions a l'espai públic que consideren especialment assolides i que el CCCB convida a presentar-se al concurs.

Els membres del Comitè d'Experts del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2010 són:

Ursula Baus, Periodista i crítica de la revista alemanya Baumeister

Mark Brearley, Director de Design for London (London Development Agency)

Luigi Centola, Arquitecte i fundador de Newitalianblood, Itàlia

François Chaslin, Arquitecte, crític i professor a l'Escola d'Arquitectura de Lille, França

Daniela Colafranceschi, Arquitecta, escriptora i professora de la Universitat Mediterrània de Reggio Calabria (Itàlia).

Marco de Michelis, Professor a la Universitat IUAV de Venècia

Marc Dubois, Arquitecte, crític i professor al Departament d'Arquitectura de Sint-Lucas de Gent

Sarah Gaventa, Directora del CABE Space, Londres

Christian Hanak, Cap de presentacions i debats del Dansk Arkitektur Center

Gretel Hemgard, Arquitecte paisatgista, Helsinki

Hans Ibelings, Director de la revista holandesa A10

Augustin Ioan, philosopher and architectural theorist, "Ion Mincu" University of Architecture and Urbanisme, Bucharest

Mark Isitt, Periodista i crític d'arquitectura per Göteborgs-Posten, Suècia

Omer Kanipak, Arkitera Architecture Center a Estambul

Gabriele Kaiser, Editora i comissària, Architekturzentrum Wien

Christian Kühn, Degà al Institut für Architektur und Entwerfen de Viena

Josep Lluís Mateo, Catedràtic d'Arquitectura a l'Escola Federal Politècnica de Zurich i i president del Jurat del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2002

Esa Laaksonen, Director d'Alvar Aalto Academy, Finlàndia

Vedran Mimica, Director de l' Berlage Institute en Rotterdam

Ákos Moravánszky, Professor al Institut für Geschichte und Theorie der Architektur de Zürich

Henrieta Moravcikova, Institute of Construction and Architecture de Bratislava

Maroje Mrduljas, Crític d'arquitectura i editor de la revista Oris

Tom Nielsen, Aarhus School of Architecture, Dinamarca

Ewa Porebska, Editora en cap de la revista polonesa Architektura Muratore

Sebastian Redecke, Crític d'arquitectura de la revista alemanya Redaktion Bauwelt

Elías Torres, Professor de l'ETSAB i president del Jurat del Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà 2006

Jan Schreurs, Arquitecte i urbanista, Lovaina

Vesna Vučinić, Professora d'Antropologia urbana de la Universitat de Belgrad

Nathalie Weadick, Directora de la Irish Architecture Foundation de Dublín

Ellis Woodman, Periodista i crític d'arquitectura de Building Design

Ana Maria Zahariade, Professora a la Universitat d'Arquitectura i Urbanisme "Ion Mincu" de Bucarest

TREBALL DEL JURAT

El president del Jurat, Rafael Moneo va fer una preselecció dels 302 projectes presentats el dia 5 de març de 2010 amb l'ajuda del secretari, David Bravo.

La reunió dels set membres del Jurat va tenir lloc al CCCB els dies 25 i 26 de març de 2010.

OBRES PREMIADES

Premis Ex-aequo

Open-Air-Library

Magdeburg [Alemanya], 2009

AUTORS: KARO* i Architektur+Netzwerk

PROMOTORS: Bürgerverein Salbke-Fermersleben-Westerhüsen e.V., City of Magdeburg Department of Building and Construction

Els veïns d'un barri socialment deprimat s'han organitzat per aplegar i compartir llibres en una biblioteca oberta que han construït, després d'un procés participatiu, amb les peces prefabricades d'un edifici enderrocat.

Den Norske Opera & Ballett

Oslo [Noruega], 2008

AUTORS: Snøhetta

PROMOTORS: Statsbygg

La coberta del palau emergeix suament de les aigües del port de Bjørvika per oferir als vianants un esplèndid punt de vista sobre la ciutat i el fiord.

Mencions honorífiques

Urban Activators: theater podium & brug Grotekerkplein
Rotterdam [Holanda], 2009

AUTORS: Atelier Kempe Thill architects and planners

PROMOTORS: Rotary Club Rotterdam Noord, foundation 'Grotekerkplein', OBR Rotterdam

La inserció d'un pavelló teatral dinamitza programàticament la plaça de la catedral de Laurenskerk i articula la seva relació amb el canal de Delftsevaart.

Paseo Marítimo de la Playa Poniente
Benidorm [Espanya], 2009

AUTORS: Office of Architecture in Barcelona

PROMOTORS: Generalitat Valenciana - Ajuntament de Benidorm

La complexa franja de transició entre la ciutat i la platja desplega un repertori colorista de formes sinuoses amb força suficient per ordenar la façana marítima i conferir-li un caràcter unitari.

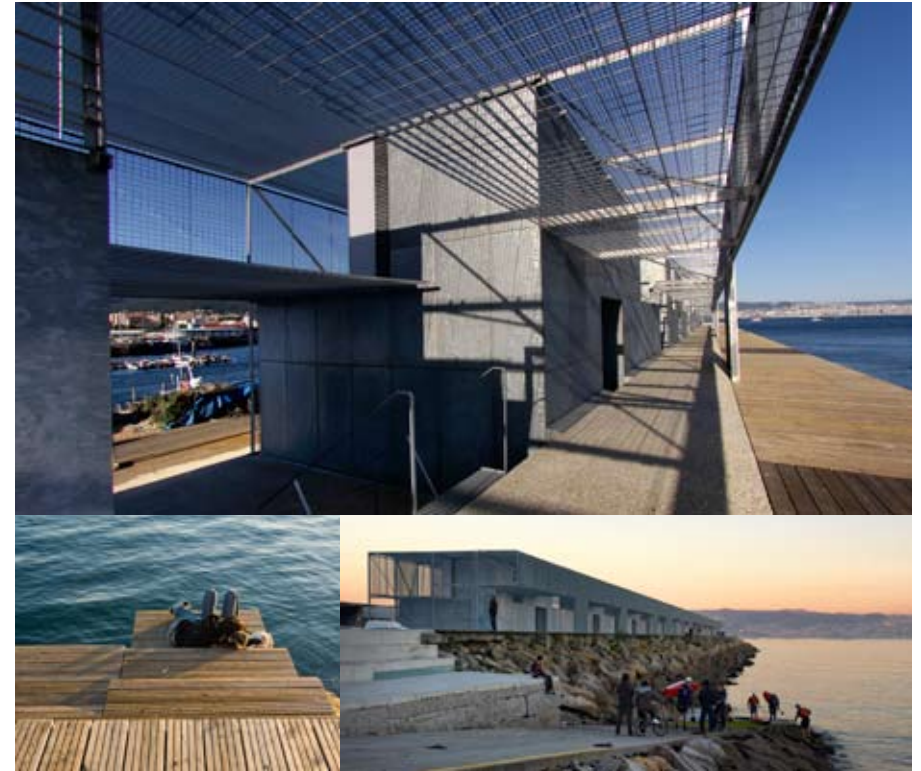
Passage 56 / espace culturel écologique

París [França], 2009

AUTORS: atelier d'architecture autogérée

PROMOTORS: atelier d'architecture autogérée

La iniciativa popular ha transformat un passatge abandonat de la rue Saint Blaise en un hort ecològic de gestió col·lectiva.

Casetas de pescadores en el puerto

Cangas do Morrazo [Espanya], 2008

AUTORS: Irisarri + Piñera

PROMOTOR: Puertos de Galicia

Una renglera de casetes per a pescadors dinamitza un espigó del port amb una activitat arrelada al lloc i atractiva a ulls dels passejants.

CERIMÒNIA DE LLIURAMENT DEL PREMI

A la cerimònia, que va tenir lloc el 19 de juny a la sala Mirador del CCCB, van assistir el president del Jurat, Rafael Moneo, i els guanyadors dels dos premis ex-aequo i de les quatre mencions especials. A la cerimònia els premiats van presentar les seves obres.

Rafael Moneo and Antoni Fogué with one of the prize-winners' placques.

La placa del Premi està col·locada davant de l'Open-Air-Library a Magdeburg.

CATÀLEG

Per commemorar el desè aniversari es va publicar el catàleg Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà "In Favour of Public Space. Ten Years of the European Prize for Urban Public Space". La publicació que ha rebut mot bona acollida a nivell internacional recorre les 29 obres premiades entre el 2000 i 2010 comentades per arquitectes, urbanistes, escriptors, filòsofs, sociòlegs i polítics que les revisen des d'una mirada lúcida i suggerent. Lluny de tractar-se d'una lectura estrictament arquitectònica de les obres, aquesta revisió s'en-dinsa en els valors cívics, la naturalesa política i el sentit col·lectiu que representen el nucli i l'essència de la idea d'espai públic i dona un valuós testimoni de la gran diversitat de formes amb que aquesta idea encara es fa present al llarg i ample del continent europeu.

EXPOSICIÓ ITINERANT

Cada edició del Premi és acompanyada per una exposició itinerant que posa de relleu els projectes premiats, ofereix la possibilitat de consultar el material original de tots els concursants i presenta les obres guanyadores de les edicions anteriors. Habitualment inclou una selecció dels exemples més interessants dels espais públics de la ciutat amfitriona. Les mostres històricament s'han pogut veure a:

- . Tirana, la Galeria de la Facultat d'Arts Visuals de l'Acadèmia de les Arts de Tirana
- . Milà, Espai de mostres Leonardo a la Universitat Politècnica de Milà
- . Belgrad, Museu d'Arts Aplicades
- . Novi Sad, Manual Forgotten Arts Museum
- . Bucarest, Galeria Sala Dalles, en el marc la setena edició de Les Jornades d'Arquitectura de Bucarest
- . Lovaina, Museum M de Lovaina

La mostra del Premi 2012 s'ha exposat a:

- . Viena, Architekturzentrum Wien
- . Frankfurt, Deutsches Architekturmuseum
- . Roma, Antic Aquari, en el marc de la primera Biennial de l'Espai Públic

“Platz da! European Urban Public Space” al Architekturzentrum Wien a Viena del 14 d'octubre de 2010 al 31 de gener de 2011

“Public Space. European Prize for Urban Public Space” al Deutsches Architekturmuseum a Frankfurt entre el 16 d’abril i el 3 de juliol de 2011

“European Prize for Urban Public Space 2010” a l’antic Aquari del 12 de maig a l’11 de juny de 2011, en el marc de la primera Biennial de l’Espai Públic a Roma

PREMI EUROPEU DE L'ESPAI PÚBLIC URBÀ 2012

CALENDARI

La nova edició del Premi, sota la presidència de l'arquitecte Josep Llinàs, tindrà el calendari següent:

- . 17 d'octubre de 2011
inici de la campanya de llançament i convocatòria del concurs
- . 17 d'octubre de 2011 – 19 de gener de 2012
període d'inscripció
- . 5 de març – 11 d'abril de 2012
primera part de l'avaluació del Jurat (en línia)
- . 19 i 20 d'abril de 2012
sessions de treball del Jurat al CCCB
- . 29 de juny de 2012
cerimònia de lliurament